

केंद्र व राज्य पुरस्कृत पाणलोट विकासाच्या
कार्यक्रमांतर्गत सहाय्यकारी प्रशिक्षण संस्था तसेच
मुल्यांकन संस्थांच्या सहभागाबाबत सूचना...

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : अप्रक्षे-२००८/प्र.क्र.२१/जल-२०,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : १३ ऑगस्ट, २००८.

वाचा : शासन निर्णय/परिपत्रक/पत्र ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,क्रमांक

- १) अप्रक्षे१००२/प्रक्र १२३/२००२/जल-२० दिनांक १९ सप्टेंबर २००२
- २) समिती१००५/प्रक्र५/जल-२० दिनांक २३ फेब्रुवारी, २००५
- ३) अप्रक्षे१००५/प्रक्र७६/जल-२० दिनांक १ ऑगस्ट, २००६.
- ४) अप्रक्षे२००५/ प्रक्र १५८/ जल-२०, दि.२९ सप्टेंबर, २००७.
- ५) अप्रक्षे२००८/ प्रक्र २१/ जल-२०, दि.७ मे २००८.

शासन निर्णय :

राज्यात केंद्र पुरस्कृत अवर्षण प्रवण क्षेत्र विकास कार्यक्रम (DPAP) व एकात्मिक पडीक जमीन विकास कार्यक्रमातील (IWDP) पाणलोट विकास कार्यक्रम हरियाली मार्गदर्शक सूचना २००३ नुसार राबविण्यात येतात. केंद्र पुरस्कृत योजनांतर्गत पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत सामुहिक संघटन, प्रशिक्षण व इतर तांत्रिक सहाय्य करण्यासाठी वरील संदर्भाधीन ४ येथील शासन निर्णय दि. २९ सप्टेंबर, २००७ अन्वये राज्यातील २१ संस्थांची सहाय्यकारी प्रशिक्षण संस्था म्हणून निवड करण्यात आली आहे.

२. हरियाली मार्गदर्शक सूचना २००३ नुसार कार्यक्रमाची अंमलबजावणी गतिमान होण्याचे दृष्टीने कार्यान्वयन सुचनाही संदर्भाधीन ५ येथील दिनांक ७ मे २००८ चे शासन निर्णयानुसार निर्गमित केल्या आहेत.

३. हरियाली मार्गदर्शक सूचना २००३ नुसार नियुक्त केलेल्या सहाय्यकारी प्रशिक्षण संस्थामार्फत प्रशिक्षण कार्यक्रम घेण्यासाठी संदर्भाधीन ४ येथील दिनांक २९ सप्टेंबर २००७ च्या शासन निर्णयामधील परिच्छेद ३ मध्ये मार्गदर्शक सूचना देण्यात आल्या आहेत. आतापर्यंत घेतलेल्या आढाव्यामध्ये प्रशिक्षण कार्यक्रम अपेक्षानुसार गतिमान झालेला नाही असे आढळून आले आहे हे लक्षात घेता प्रशिक्षण कार्यक्रम विहित मुदतीमध्ये व प्रभावीपणे होण्याच्या दृष्टीने खालील आदेश देण्यात येत आहेत.

३.१ प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा हे, हरियाली मार्गदर्शक सूचना २००३ खालील पाणलोट/प्रकल्प कार्यक्रम राबविण्याकरीता समन्वयक असल्याने प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे नियोजन, अंमलबजावणी व सनियंत्रणाकरीता प्रकल्प कार्यान्वयन अभिकरण व सहाय्यकारी प्रशिक्षण संस्था यांच्यामध्ये समन्वय राखण्याची जबाबदारी संबंधित प्रकल्प संचालक जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, यांची आहे.

३.२ हरियाली मार्गदर्शक सूचना २००३ नुसार सन २००३ ते सन २००६ या कालावधीत जिल्ह्याकरीता मंजूर झालेले पाणलोट/प्रकल्प यासाठी आतापर्यंत पूर्ण झालेल्या प्रशिक्षण कार्यक्रमांचा बॅच/घटकनिहाय तपशिल प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, यांनी नियुक्त केलेल्या सहाय्यकारी प्रशिक्षण संस्थेला उपलब्ध करून द्यावा.

- ३.३ हरियाली मार्गदर्शक सुचना २००३ नुसार प्रशिक्षणाचा कालावधी, प्रशिक्षणार्थींचा घटक, व विषय याबाबतची तपशिलवार माहिती संदर्भाधीन ५ येथील दिनांक ७ मे २००८ चे शासन निर्णयान्वये सर्व संबंधितांना कळविण्यात आली आहे. त्यानुसार वरील ३.२ मध्ये नमुद केल्याप्रमाणे झालेला प्रशिक्षण कार्यक्रम वगळता उर्वरित प्रशिक्षण व सामुहिक संघटना याबाबतचा आराखडा प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, यांनी प्रकल्प कार्यान्वयीन अभिकरण तसेच सहाय्यकारी प्रशिक्षण संस्था यांच्या समन्वयाने अंतिम करावा.
- ३.४ पाणलोट विकास कार्यक्रम विहित मुदतीमध्ये दृष्यपरिणामासह पुर्ण होण्यासाठी अंमलबजावणी करणारे तसेच लाभार्थी या घटकास प्रशिक्षण अनिवार्य असून वरील ३.३ नुसार आराखडा अंतिम झाल्यावर प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, यांनी सर्व संबंधितांना त्याप्रमाणे सूचना द्याव्यात.
- ३.५ ज्या घटकाकरीता प्रशिक्षण निश्चित केले आहे त्याच घटकाच्या प्रशिक्षणार्थींची नियुक्ती संबंधित प्रशिक्षण वर्गाकरीता करण्यात यावी व नियोजित प्रशिक्षणवर्गाकरीता प्रशिक्षणार्थी उपस्थित राहण्यासाठी कार्यक्रमाची सुचना संबंधितांना आगावू द्यावी. तसेच प्रत्येक प्रशिक्षण कार्यक्रमासाठी प्रशिक्षणार्थी उपस्थित राहातील याकरीता योग्य अधिकाऱ्यांवर जबाबदारी सुपूर्द करण्यात यावी.
- ३.६ वरील परिच्छेद ३.३ नुसार नियोजित प्रशिक्षण कार्यक्रम विहित वेळेत पुर्ण करण्याची जबाबदारी सहाय्यकारी प्रशिक्षण संस्थांची राहिल. या संस्था जिल्हा पाणलोट विकास समितीचे सदस्य असल्याने त्यांनी प्रशिक्षण, सामुहिक संघटन, प्रशिक्षणाचे सनियंत्रण, व तांत्रिक मार्गदर्शन याबाबतचा अहावाल संदर्भाधीन ४ येथील नमुद केलेल्या दिनांक २९ सप्टेंबर २००७ चे शासन निर्णयातील परिच्छेद ३ नुसार प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, यांचेमार्फत जिल्हा पाणलोट विकास समितीला सादर करावा.
- ३.७ वरील परिच्छेद ३.३ नुसार अंतिम केलेल्या आराखड्याप्रमाणे निश्चित केलेल्या प्रशिक्षण कार्यक्रमाकरीताचे ५० टक्के आगावू मानधन संदर्भाधीन ४ येथील दिनांक २९ सप्टेंबर २००७ चे शासन निर्णयातील परिच्छेद ३.२ मध्ये नमुद केल्यानुसारच प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, यांनी सहाय्यकारी प्रशिक्षण संस्थेस थेट अदा करावे. प्रत्येक प्रशिक्षण वर्गासाठी मंजूर केलेल्या प्रशिक्षणार्थींच्या संख्येनुसार संस्थेला एकूण प्रशिक्षण निधी देय राहिल.
- ३.८ हरियाली मार्गदर्शक सूचनांतर्गत प्रशिक्षण व सामुहिक संघटन याकरीता पाणलोट/प्रकल्पाच्या एकूण मंजूर किमतीच्या ५.० टक्के निधीपैकी जिल्हास्तरीय प्रशिक्षण संस्थांकरीता ३.० टक्के, प्रकल्प कार्यान्वयीन अभिकरणाला १.५ टक्के, राज्यस्तरीय प्रशिक्षण संस्थेला ०.२५ टक्के, व राज्यस्तरीय सनियंत्रण कक्षाकरीता ०.२५ टक्के अशी शिफारस यशदाचे महासंचालक यांचे अध्यक्षतेखाली संदर्भाधीन २ येथील दिनांक २३ फेब्रुवारी, २००५ चे शासन निर्णयान्वये गठीत केलेल्या समितीने केली होती व त्यास राज्य शासनाने मान्यता दिलेली आहे. शासनाच्या संदर्भाधीन दि.२९ सप्टेंबर, २००७ च्या शासन निर्णयान्वये नेमलेल्या सहाय्यकारी प्रशिक्षण संस्था या जिल्हास्तरीय संस्था असल्याने ३.० टक्क्याच्या मर्यादेमध्ये राहून प्रशिक्षणाचा खर्च प्रतिदिन प्रति व्यक्ति रु.३५०/- प्रमाणे अदा करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- ३.९ मात्र यापूर्वी झालेले प्रशिक्षण व आता या संस्थांमार्फत द्यावयाचे प्रशिक्षण यावरील एकूण खर्च कोणत्याही परिस्थितीमध्ये ४.५ टक्के पेक्षा अधिक होणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

४. अवर्षण प्रवण क्षेत्रविकास व एकात्मिक पडीक जमीनविकास या कार्यक्रमांतर्गत मंजूर झालेल्या पाणलोट/प्रकल्पांचे मध्यावधी/अंतिम मुल्यांकनाकरीता संदर्भाधीन ३ येथील दिनांक १ ऑगस्ट, २००६ चे पत्रान्वये केंद्र शासनाच्या मान्यतेने संस्था नियुक्त करण्यात आल्या आहेत. केंद्र शासनाचे पत्र क्र K-11011/6194-M&E दिनांक १६ जुलै १९९८ नुसार

एकात्मिक पडीक जमीन विकास कार्यक्रमाकरीता मुल्यांकनाकरीता मानधनाचे दर संबंधित आदेशातील (A) नुसार अनुज्ञेय आहेत. हेच आदेश अवर्षण प्रवण क्षेत्र विकास कार्यक्रमातील मंजूर पाणलोटानाही केंद्र शासनाचे पत्र क्रमांक E-11011/1/2001-M&C दिनांक १ मार्च, २००२ अन्वये लागू केले आहेत. मुल्यांकनाकरीता नेमलेल्या संस्थांना याप्रमाणे मानधन देण्याबाबत संबंधित परिपत्रकही सर्व जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणांना तसेच निवडलेल्या संस्थांना शासन पत्र क्रमांक अप्रक्षे १००६/प्र.क्र.११३/जल-२० दिनांक ३१ ऑक्टोबर, २००६ अन्वये पाठविले आहे. तथापि, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणांनी मानधन अदा करतांना वेगवेगळे निकष लावल्याने मुल्यांकन करणा-या संस्थांना वरील केंद्राचे आदेशानुसार मानधन मिळू शकले नाही. हे लक्षात घेता उपरोक्त पत्रान्वये केंद्र शासनाने पुढील परिच्छेदानुसार मंजूर केलेले मानधन अदा करण्यात यावे असे पुन्हा आदेश देण्यात येत आहेत.

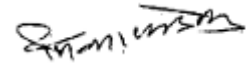
"Projects under IWDP: The payment or honorarium shall be @ Rs. 1000/- Per day and restricted to Rs. 12000 for one spell of visit. Regarding field visit, the evaluator/ consultant/ monitor/ assessor shall be entitle to claim one day each for at least 300 ha. of treated watershed or part. Apart from field visit, he will be entitled to have one day for report writing within the overall ceiling of 12 days for one spell of visit."

४.१ केंद्रशासनाचे मुल्यांकनासाठीचे उपरोक्त निदेश लक्षात घेता अवर्षण प्रवण क्षेत्र विकास कार्यक्रम, व हरियाली पाणलोट प्रकल्पांसाठी प्रति पाणलोट प्रतिदिन रु १,००० /-(रुपये एक हजार फक्त) याप्रमाणे जास्तीत जास्त रु ४,००० /-(रुपये चार हजार फक्त) मानधन देय राहिल. यामधे प्रकल्प अहवाल तयार करून सादर करण्याचा खर्चही अंतर्भूत राहिल.

५. वरील कार्यक्रमाकरीता प्रत्येक पाणलोट/प्रकल्प याकरिता मंजूर निधीतील उपचार कामांवरील ८५ टक्के खर्चामध्ये कोणत्याही परिस्थितीमध्ये कपात होणार नाही याची दक्षता प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, यांनी घ्यावी .

६. हा शासन निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध असून त्याचा सांकेतांक क्र. २००८०८१३१७५४२४००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(मि. का. फडके)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा.मुख्यमंत्री यांचे सचिव,
मा.मंत्री (जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव,
सर्व मा.मंत्री यांचे खाजगी सचिव,
मा.अध्यक्ष, जलसंधारण सल्लागार परिषद यांचे खाजगी सचिव,
मा.राज्यमंत्री (जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव,
सर्व मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
मा.मुख्य सचिव,
सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव
विभागीय आयुक्त,(सर्व),
आयुक्त (कृषि) , महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
जिल्हाधिकारी (सर्व)
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व),

Further instructoins to STI.

महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क (प्रसिध्दीकरीता)
महासंचालक, यशवंतराव चव्हाण विकास प्रशिक्षण संस्था, पुणे.
प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
संचालक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, पुणे.
मुख्य अभियंता, लघु पाटबंधारे (स्थानिक स्तर), पुणे.
सर्व सहसंचालक, सामाजिक वनीकरण, उप आयुक्त (विकास) (सर्व)
प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा (सर्व),
सर्व उपसंचालक, सामाजिक वनीकरण,
सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,
कुलगुरु, महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहूरी, जि.अहमदनगर,
कुलगुरु, मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी,
कुलगुरु, पंजाबराव कृषि विद्यापीठ, अकोला,
कुलगुरु, कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली,
महालेखापाल-१/२, महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
जलसंधारण सल्लागार परिषदेचे सर्व सदस्य *
सर्व सहाय्यकारी प्रशिक्षण संस्था,*
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
सर्व जिल्हा कोषाधिकारी
अप्पर संचालक, एकात्मिक ग्रामीण विकास कक्ष,
ग्राम विकास व जलसंधारण विभागातील सहसचिव व सर्व उपसचिव,
निवड नस्ती (जल-२०)
*नावाने